

Pamětníci 13. srpna 2005 v Georgensgmündu, s Herbertem Voitlem, Miroslavem Bambuškem a Otokarem Löblem (archiv Nadační spolek Žatec)

Natáčení výpovědi Eriky Denglerové, professor Voiti jako tlumočník v rozhovoru s Miroslavem Bambuškem (archiv Nadační spolek Žatec)

Ke konci války s námi maminka tancovala dokola

JOSEF-H. HASENÖHRL (†) Z PODBOŘAN

Jmenuji se Josef Hasenöhrl. Narodil jsem se v Podbořanech, kde jsem jako občan německých rodičů musel navštěvovat českou mateřskou školu, Sokol¹ a Tělovýchovnou jednotu², jelikož otec (Johann *1898), který byl zaměstnán u ČSD jako výhybkář, by jinak přišel o zaměstnání. Matka (Kamilla *1901 v Žatci) pocházela ze strojecké kovárny Bröckl a jako služebná si u bohatých podbořanských obyvatel (Kromann – nitě a stavitel Schön) přivydělávala na věno. Poznala zde otce a rozhodla se proto v Podbořanech založit rodinu a žít zde až do smrti. Bohužel otec zemřel již v roce 1942 na zánět slepého střeva a matka se musela od té doby sama starat o dvě děti, mou roční sestru Irene (*1941) a mne. K tomu všemu byl vysoce zadlužen rodinný domeček v Sadové ulici 468, takže matka musela pracovat i v noci. Někdy to ani pro mne nebylo lehké. Za „první republiky“ mi čeští spolužáci říkali, že jsem Germán, po roce 1938 mně zase naopak němečtí kluci říkali, že jsem Čech.

Dne 7. května 1945, po vyhlášení konce války v rádiu, nás vzala matka za ruce a tančila s námi dokola, radovala se a jásala, že nyní bude všechno lepší. Šla s námi okamžitě do kostela, který byl již přeplněný podbořanskými obyvateli. Děkan Josef Gernert držel svatou mši, při které děkoval Bohu, že je konečně mír. Však i on jako farář trpěl a měl veliké potíže pod Hitlerovským režimem, ostatně jako všichni ti, kteří pravidelně navštěvovali kostel. Po příchodu domů upekla matka bramborový dort a řekla, že toto je poslední dort z brambor. Na povrchu ho pomazala cukrovou polevou s kakaovou mřížkou, a my jsme tehdy mohli sníst kolik jsme chtěli a radovali se s matkou. Příští den se otevřely sklady v kasárnách, kde se nacházelo zboží, které nebylo k sehnání na trhu po celou válku. Každý naplnil vozíky, až praskala kola a táhl je domů. I matka získala plný pytel cukru (100 kg), látky, ručníky, povlaky, cigarety, asi 20 láhví vína a další domácí potřeby. Ostatně, když jsme za války něco potřebovali, tak jsme jeli do protektorátu, tam bylo ještě všechno k mání. Například při narození sestry nebyl u nás k dostání košíkový kočárek, v Plzni jich však v obchodech bylo plno. Otci pravidelně vozili vlakvedoucí, kteří jezdili denně přes hranici, jeho oblíbené cigarety „Zora“ ve stovkovém balení.

Další den, 8. května, jsme v naší Sadové ulici viděli první ruské vojáky. Jeden přišel k nám na dvůr a prosil u studny o vodu. V prvním okamžiku jsme se lekli, ale matka rychle utíkala pro skleničku. Po napití pohlídl voják mou čtyřletou sestřičku po tváři, poděkoval a odešel. Ale již první noc nás poučila, když jsme zaslechli ženský pláč a křik, a po nahlédnutí do sousedových oken jsme vidě-

li, co se děje. Třináct vojáků znásilnilo jednu patnáctiletou dívku; paní Gruss, která chtěla chránit svoji dceru Bertu, rozštípli sekerou hlavu na dva díly. Oni si totiž přes den vyhledali své oběti, viděli, kde bydlí jaká hezká dívka. Dívky se totiž první dny vůbec neschovávaly, naopak mnohé z nich s nimi koketovaly. Nyní však všechny utíkaly z domů a i moje matka mě a sestru vzala a utíkala se schovat do řepného pole. Celou noc jsme pouze v pyžamech leželi za sebou v drážce mezi řepou. Pouze strach nás hřál. A tak to chodilo každý večer. Později jsme se schovali do kukuřičného pole a vzali sebou pytle

na přikrytí. Přes den jsme byli doma nebo v práci a večer opět v polích. Jelikož jsme bydleli vedle nemocnice, schoval nás pak později soused Dr. Steiner v nemocniční místnosti s označením „Infekce“. Tam se Rusové báli vstoupit. Bylo nás tam 24 osob, já jediný mužský. Museli jsme se každý večer převléci do nemocničních košil a pro případ dělat, jako že máme spálu. Takto jsme přežili „osvobození“ ruským vojskem. Přes den byli milí, učili nás i jezdit na koních, bavili se s námi, učili nás rusky a my jim za to přinesli z domova víno a cigarety. Taky jsem viděl, jak čeští kluci (Jarda Lácha) chtěli německé dívky ustříhnout copy a ruský voják vytáhl pistoli, že ho zastřelí. Viděl jsem ale taky, jak se čtyři známé sedmnáctileté dívky nechaly od mladého, hezkého důstojníka vozit v červeném kabrioletu po podbořanském okolí. Potkal jsem je i v parku Krásného Dvora, kde se s nimi nechaly fotit (fotku vlastním). Nebezpečné však bylo přes den nosit hodinky, šperky, vysoké boty nebo jezdit na kole. Toto vše oni sebrali. Říkali jsme tomu „capcarap“. Po odchodu ruského vojska pak nastal týden klidu a matka slíbila, že vše bude opět tak jako dříve. Někteří ruští občané zde ale ještě zůstali. Tak například o vedoucím nemocnice (nějaký Kara Uženov) se říkalo: „... s ním moc nemluvte, on je nebezpečný a je od KGB“³.

Bohužel, nyní nastala teprve ta nejhorší doba, kterou jsem v mém životě poznal. Denně přicházelo více a více českých občanů z vnitrozemí, kteří si vyhledávali domy,

Josef-H. Hasenöhrl, 1928-2012
(privátní archiv J. Hasenöhrl)

Rok 1939: Oslava 1. máje sudetoněmecké strany v Podbořaneh (privátní archiv J. Hasenöhrl)

vyhodili majitele a sedli do hotových, zařízených bytů, podniků, statků, továren atd. Většinou museli majitelé všechno, až na 25 kg pro osobu, zanechat v domě, nebo bytě, a to za přítomnosti člena Národního výboru.

Všeobecně museli všichni podbořanští němečtí obyvatelé ihned po skončení války odevzdat rádia, dalekohledy, foťáky, šperky, zbraně atd. Po opuštění domů pak přišli do tábora – tehdejších kasáren. Když byly kasárny plně obsazené, tak byl připraven vlak, vždy tak pro 1200 osob, a tyto osoby byly dopraveny v nákladních vagónech do východní nebo západní zóny Německa. Tímto způsobem bylo na 4600 podbořanských občanů vyhnáno ze svých domů – někteří potřebovali staletí na to, aby svůj majetek pořídili.

Denně jsme se s matkou střídali u okna a dívali se dírkou přes staženou roletu, která pocházela ještě z doby zatmění, abychom sledovali procházející, kteří si prohlíželi domy k převzetí. Národní výbory jim vydaly seznamy domů, které jsou ještě volné. Když někdo zvonil, tak jsme neotevřeli. Delší dobu nás chránil lístek, který nám napsal známý Čech: „Dům již konfiskován.“ Takže většinou po přečtení odešli. Pak jednoho dne viděl jeden člověk matku u studny, jak šla pro vodu a už se nedal odmítnout. On, Josef Lácha, přišel s policií a my museli otevřít. Žádal, aby mu byl dům č. 468 v tehdejší Sadové ulici přidělen, což se také stalo. Druhý den jsme se museli všichni tři přestěhovat do mého pokoje na půdu a on zabral všechny místnosti v přízemí, včetně nábytku a potravin ve spíži. Tak to šlo

týden, než přišla jeho žena (roz. Kovaříková) se synem a dcerou. Od této doby jsme měli v domě peklo. Moji matku uhodila, když si vzala ze zahrady pro sestru mrkvičku, nebo šla ke studni pro vodu. Denně byla bita. Matka, která neuměla česky, jí jednou řekla, že ve svém životě poznala již mnoho Čechů, ale žádný nebyl tak zlý, jako ona. Ona to otočila a udala matku, že řekla, že jsou Češi špíny a špatný národ, a tím byla soudem odsouzena k trestu smrti, podle § 1 o urážce národní cti. Nebýt příbuzného Václava Fürsta, zaměstnaného u soudu, tak by matku veřejně na náměstí pověsili.

Po propuštění se musela denně hlásit na Národním výboru, a denně dostávala dvě adresy, kam musela jít zadarmo prát prádlo. Nejhorší to bylo v hospodách. Já musel po mé práci pomáhat matce ždímat prádlo, jelikož ona neměla již sílu. Jídla bylo málo a celou dobu jsme byli živi pouze z toho pytle cukru. Brambory s cukrem, okurky s cukrem, kukuřice s cukrem, zkrátka vše, co se na polích dalo sehnat. Dne 6. listopadu 1945 přišel zástupce Národního výboru s tlumočníkem Gerhardem Schindlerem (německý občan – bývalý měřič počasí) a sdělil, že musíme dům opustit, a že máme povoleno pouze 25 kg/osobu, které si můžeme vzít s sebou. Matka i já jsme dali rychle potřebné dohromady na váhu. Když jsem tam dal moji krabičku s doklady, tužičky, nožičky, hračky apod., odkopla moje matka krabici z váhy, která letěla až na druhou stranu silnice a křikla, že takové klumpy nepotřebuji, že je nutnější peřina, kterou tam pokládala rychle na váhu. Přesto nám ještě ta zlá paní Láchová půlku z toho vzala. Všechno, co se jí líbilo. Nakonec matka vzala pro sestru ještě z kamen lahvičku s dudlíkem, která stála v hrnci s teplou vodou a chtěla to dát malé k pití. V tom okamžiku vyrazila paní Láchová mamince flašku z ruky, která se rozbila a řekla: „Kam vy nyní půjdete, už jí potřebovat nebudete.“

Následně nás odvedl pan Schindler do dřevěné boudy v parku, kde dříve hlídač parku uschovával nářadí, a tam jsme přežili vánoce 1945, až do podzimu 1946. V zimě vál škvírou dovnitř sníh, že jsme někdy měli celou pokrývku zasněženou. Náš volný čas jsme využili k tomu, že jsme sháněli staré noviny, které jsme sežvýkali slinami a pak zalepili škvíry v prkenných zdích. Na Štědrý večer jsem prosil matku o druhý plátek chleba, odmítla s tím, že bych na další den pak už nic neměl. Vánoce 1945 proto také nebudu moct nikdy zapomenout.

Po příchodu mého strejdy z amerického zajetí a jeho rodiny, která byla na nucených pracích v Chýni a na dole v Kladně, spalo v té boudě šest osob na zemi. Večer jsme museli dát stůl a židle ven a slámu z venku rozprostřít na zem. Tak jsme žili osm měsíců, než byli strejda Lorenz Hasenöhrl s tetou Marií a bratrancem Erichem odsunuti.

Přítom hrál strejda dvakrát týdně první křídlo v české kapele Františka Baráka, a za „první republiky“ hrál jako český voják každý večer v Praze v 18 hodin večerku v rozhlase. K tomu musím ještě dodat, že matka splácela až do května 1948 poctivě splátky na dům, ve kterém jsme už dávno nebydleli. Ale ona to chtěla mít bez dluhů a počítala stále s tím, že se jednou vrátíme.

Já musel s mým českým kamarádem Geraldem Wágnerem v letech 1945/46 denně chodit s malým bubnem vyhlášovat ve všech ulicích městské zprávy, on v češtině a já v němčině. To jsem dělal asi přes půl roku, než se Gerald odstěhoval do Karlových Varů. Pak jsem musel chodit na pole vykonávat zadarmo pomocné práce u správce Tondy Volavky, Na kopci 86.

Mimo shora uvedených potíží byl ještě horší strach z českých obyvatel. Denně bylo slyšet, že ten nebo onen byl zavražděn nebo zastřelen. V Podbořanech jsem registroval celkem 128 zavražděných osob. V tom nejsou započtení zabítí, jelikož měli uniformu z Africa-Korpsu.

15. května 1945 se museli všichni muži hlásit na hřišti Masarykovy školy a vzít s sebou jídlo na tři dny. Z okolních oken se všechno sledovalo a velická část občanů byla svědky bestiálních činů. Nejhorší na tom bylo, že členové SNB přišli již opilí, což jim dalo ještě větší odvahu.

Ty pak jeden z esenbáků patou tak dlouho sešlapával, až nebylo nic vidět. K tomu bych chtěl ještě dodat, že chudák Schmolik vůbec nevěděl, jak se k SS dostal. Byl k tomu donucen, jako mnoho jiných. Byl u normálního vojenského útvaru a dostal čtyři dny dovolené. V Praze při přestupu na vlak musel déle čekat a tak se vydal z nádraží ven, kde se nacházel pro německé vojsko bor-

Červen 1945: Němečtí nucení dělníci vykopávají za podbořanskou porcelánkou pod dohledem „revolučních gardistů“ hroby pro své právě zastřelené kamarády (privátní archiv J. Hasenöhrl)

Květen 1945: němečtí nucení dělníci v Podbořanech, v tehdejší Rudigerově ulici na zpáteční cestě z továrny na porcelán. V první řadě je šestý zleva mladý Joseph Hasenöhrl. Revoluční gardisté mají oblečeny horní díly stejnokroje „ukořistěných“ uniforem Africa-Korpsu (privátní archiv J. Hasenöhrl)

Mládež musela pochodovat dokola a zpívat „Die blauen Dragoner sie reiten ...“, a přitom je tloukli kolemjdoucí býkovicem po zádech. Kdo měl klobouk se šňůrkou, tak mu vrazili klobouk přes uši, až zařval a krvácelo mu ucho. Mému třídnímu učiteli Karl Punzetovi natrhli celé ucho. Přítom německý občan Franz Spirk z Tovární ulice 382, bývalý německý komunista, pomáhal SNB, a ukazoval na všechny, kteří měli nějakou funkci nebo byli u SA nebo SS. Jakmile zjistili člena SS, tak byl okamžitě na místě utlučen. Já osobně jsem viděl Honzu Schmolika (*1928) jak ho zavraždili, až mu vytekl mozek. Na místě musel Herbert Kirchof vykopat jámu, svléknout ho a zahrabat. V jeho botách se našly ještě dámské hodinky. Jelikož hrob nebyl dost hluboký, koukaly mu prsty u nohou ven.

Josef Hasenöhrl (vlevo) a Jaroslav Wagner se domlouvají na dalších pracích na místě údajného pohřebiště. Dosavadní pátrání úspěch nepřineslo, bude se v něm ale pokračovat. Foto P. Klín

U Podbořan pátrají po masových hrobech

■ ALEŠ KASSAL

Podbořany/Očihov - Pátrání po poválečných masových hrobech s několika desítkami těl probíhá u Podbořan. Na poli ve směru na Očihov postříleli členové re-

SRN. Rodák z Podbořan hradí náklady spojené s hledáním. V prostoru zvaném místopisně Element šlo podle dostupných pramenů o akt, jenž měl být odplatou, snad i osobní, za válečné hrůzy.

ČR jsou pohřebiště např. klad v Brně, Jihlavě, Plzni či Rakovníce. *"Naším úkolem je nalézt ostatky, vy zvednout je, provést podrobné zdokumentování. Poté s budou odborníci snažit těla identifikovat. Až toto vs*

del. Tam ho chytli esesáci a slíbili mu, že nenahlásí přestupek, když podepíše přihlášku do jednotek SS. Jelikož bylo tři měsíce před koncem války a vědělo se všeobecně, že je válka prohraná, myslel si, že k tomu asi už vůbec nedojde, ale to se mýlil. Za týden si pro něho přišli a tím byl začleněn do složky SS.

Mládežnickému náčelníkovi Josefovi Lieblovi ohraničili patou na trávníku čtvereční metr, dali mu obojek do úst a on musel ten metr trávníku jíst jako pes. Při tom mu obojkem roztrhli celá ústa a musel být odvezen do nemocnice. Pak jsme všichni pochodovali do porcelánky, kde byl zřízen pod vedením SNB internační tábor. Velitelem tam byl vrchní četnický strážmistr Vojtěch Babůrek. A zde to teprve začalo. V první den bylo hned pět osob zavražděno. Mládež se musela postavit podle velikosti do jedné řady, pak se půlka musela postavit tak, aby ten nejmenší stál proti největšímu. Já, tehdy nejmenší, stál proti Alfonsovi Eberllovi a pak jsme se museli fackovat a boxovat na nos. Kdo svůj protějšek šetřil, dostal od hlídačů býkovcem přes záda. Alfons tehdy dostal takové čtyři rány, že druhý den nemohl ani stát. Všem tekla z nosu krev a obličej jsme měli úplně krvavé. Když jsem ráno přišel do umývárny, byla celá podlaha a stěny postříkané krví. Mého souseda pana Platschka jsem nemohl poznat, tak byl v obličejí oteklý a celý zkrvavený. Kdo měl jen trochu české jméno, tak ho tloukli k nepoznání. My jsme pak museli chodit

„Hledání masových hrobů u Podbořan“ – titul článku v Deníku Lučan z 15. října 2003 (výňatek), na snímku vlevo Josef Hasenöhrl (privátní archiv J. Hasenöhrl)

denně na práci. Každý musel unést stokilové pytle. Když ne, tak nedostal jídlo. Já byl jeden z nich. I po cestě domů z práce (lze vidět na přiloženém snímku, jak se čtyři ozbrojení muži pyšně ukazují a stojí před námi) přišli někteří o život. To podle nálady hlídačů. Tak u domu Köttiga jsou zahrabáni Urbanek Karl (*6. 12. 1886) a Rutscher Adolf (*26. 10. 1890).

Josefa Menzla (*20. 12. 924) ze Sadové ulice dne 9. 5. 1945 odtáhli do údrny řezníka Standfesta, protože odmítl chodit po silnici a použil chodník. Za živa ho pět členů „Rudé gardy“ pověsilo na řeznický hák. Když si pro něj přišla jeho matka, aby ho pohřbila, visel ještě na háku a měl na zádech od háků šest děr. A ať to byla Žatecká ulice, Letovská, Valovská nebo další, všude leží pod zemí zavraždění občané města Podbořan. I pan Lácha zastřelil neznámého vojáka, který měl na sobě uniformu z Afrika-Korpsu. Tehdy to chtěli nosit všichni. Členové „Rudé gardy“ to nosili obzvláště. Moje matka našla v domě pana Láchy pod uhlím schované dvojce africké uniformy, úplně prokrvácené. Druhý den visely na šňůře vyprané. Jejich nositelé leželi zavražděni na Blšanské ulici. Rudolf Svoboda to pozoroval z nákladního auta, byl to Josef Lácha s jeho přítelem Dudou. Na těchto akcích se hlavně podíleli: SNB – Trunecký, Kryšpín, Karel Srb⁴, Lokajíček Bartolomej – jeden z nejbrutálnějších, Marek Mira, velitel Gardy Krejza Josef a další.

V červenci 1945 jsem se byl z práce umýt od špíny ve Vorka – rybníku. Vlezl jsem do vody a při plavání jsem sundal bílou pásku, aby nebyla mokrá. Jeden z „Rudé gardy“ to viděl a odvedl mě na stanici do města. Tam byl Josef Krejza, který mě zbil a skopal. Chtěl mě dát do vězení a začal se mnou sepisovat protokol. Když jsem mu řekl své jméno, ptal se, zda znám Gretu Hasenöhrl. Já mu řekl, že je to moje sestřenice. Najednou byl jako mílius. Až později jsem se od Gréty dozvěděl, že to byl její nastávající manžel.

Dne 7. června 1945 jsem v odpoledních hodinách hezkého letního dne vyšel z pekárny Nekvindy, kde jsem byl pro chleba. A tak jsem viděl, jak 68 známých podbořanských občanů pochodovalo po Očihovské ulici směrem na Očihov. Ozbrojení hlídači v uniformách Afrika-Korpsu, v počtu asi dvanácti osob, šli po stranách. Na konci jsem poznal trafikanta Fritze Schuma (*31. 5. 1920), který seděl na svých berlích, jelikož měl amputovanou nohu a byl nesen dvěma kamarády. Druhý, taktéž s amputovanou nohou, byl Rudolf Stocklassa, kterého taky nesli. Já to doma vyprávěl matce a ona říkala: „Asi chudáci musí ně-

Pátrání po masových hrobech na poli u bývalého elementního lesa (privátní archiv J. Hasenöhrl)

kam na práci do lesa“. Druhý den jsme se dozvěděli, že byli všichni u lesa Element zavražděni. V noci zbudil Karel Srb občany z blízkého Očihova, kteří je museli svlékat a uložit do dvou hromadných hrobů⁵.

Pochopitelně oni každého z nich znali. Byli to převážně poctiví občané města a obchodníci. Ti, co vše zavinili, byli dávno za horami⁶. Já s nimi po třiceti letech sepsal zápisy a oni přesně věděli v jakém hrobu kdo je, a jak leží. Většina z nich měla rozštípané hlavy s vyteklým mozkiem.

Já osobně jsem na vlastní náklady chtěl všech 68 osob nechat pohřbít, tak jak se na křesťana patří, bohužel jsem místo dodnes nenašel, i když jsem dvakrát nechal to pole probagrovat. Ohlásil se ale jeden svědek, který u toho byl, a za 2000 DM mi všechno se slzami v očích vyprávěl. Počínaje těmi posledními začali je pažemi zabíjet, aby šetřili municí. Až pak, když sem a tam se někdo ještě cukal, tak dostal ještě ránu z pistole. Říkal, že byli dost opilí a jeden horlivěji než druhý chtěl ukázat, co dokáže. Byl ve věku osmnácti let a říkal si, co zvláštního vykonal. Dnes kvůli tomu nemůže spát a lituje toho, co udělal⁷.

Mně jsou známa všechna jména a na ministerstvu vnitřní v Praze o tom do nedávna ležely všechny protokoly.

Údajně si je někdo z Brna vypůjčil. Kdyby je ale chtěli najít, tak ať se podívají pod Čísl. 616 taj/ 47; Přílohu 2: K výň. VII-C-12504/ taj-47-3, ze dne 14. 7. 1947.

I když jsme mysleli, že už je konec, tak jsme byli v červnu opět internováni a museli jsme do tábora. 26. 9. 1948 byly přistaveny opět vagóny pro dobytek, do kterých nás naložili, zamkli a řekli, že to jede na Sibiř. Za tři dny nás na nákladním nádraží ve Vejprtech vyložili a na sklápěčkách nás rozváželi po vesnicích Krušných hor, které tehdy byly dokola oploceny ostnatým drátem. My jsme přišli do Loučné a museli jít pracovat do uranových dolů. I moje matka, ve věku 48 let, fárala. Oblast jsme nesměli opustit, nesměli jsme z počátku chodit ani do vedlejších vesnic. Hranice byla až v Horním Žďáru, kde byla přes silnici zá- vora, takže do Karlových Varů jsme mohli teprve v roce

1955, kdy nám byla vnučena česká státní příslušnost. Z Jáchymova nás pak přeložili do Příbrami, a až po dvanácti letech jsem mohl rozvázat pracovní poměr s Jáchymovskými doly. Po studiích jsem pak pracoval jako ředitel závodu AMATI. Při první příležitosti jsem v roce 1973 utekl do západního Německa, kde nyní spokojeně žiji⁸.

Transport vyhnanců 25. června 1945 v Podbořanech, Kadaňská ulice 396, před domem Josefa Liebla (privátní archiv J. Hasenöhrl)

1. České tělocvičné hnutí.
2. Tělocvičné hnutí sociálních demokratů, kteří se oddělili od Sokola.

3. Správa nad městy byla po konci války z části převzata českým státem prostřednictvím tzv. správních komisí, které byly pověřené ministerstvem vnitra a částečně tzv. revolučními národními výbory. Toto bylo určeno prezidentskými dekrety. Na některých místech se však do správy prosadili protiprávně jednotlivci, jako v Podbořanech Josef Tříška, který předtím kolaboval s Němci. Byl podporován německým komunistou Josefem Neubauerem, který se poté hlásil k Čechům. Tuto informaci nám poskytl Josef Hasenöhrl.

4. Pravděpodobný spolupachatel Karel Srb z Očihova zemřel v roce 2006 ve stáří 90 let. Redaktorovi Českého rozhlasu Pavlu Polákovi se podařilo získat zajímavý detail z jeho životopisu, který by nám mohl vysvětlit jeho surové počínání v roce 1945. Jeho nevlastní dcera vyprávěla, že v rodině byl označován jako „muž gestapa“, protože si v té době dobře rozuměl s Němci. Také z jiných případů je známo, že mnohé zločiny na sudetských Němcích byly spáchány kolaboranty, kteří doufali, že se těmito činy mohou očistit před svými českými spoluobčany (Süddeutsche Zeitung 19.1.2011).

5. O masové popravě v Podbořanech se píše v tajné zprávě Státní bezpečnosti (StB) Most z 25. srpna 1947. V květnu 1945 byly v Podbořanech a okolí zjišťovány osoby německé národnosti, zejména příslušníci SS a SA a funkcionáři NSDAP. Tyto osoby byly dodávány do věznice v Podbořanech a do zřízeného zajišťovacího tábora tamtéž bez jakýchkoliv seznamů a spisů, jelikož zajišťování prováděly, pro nepřítomnost bezpečnostních orgánů, laické živly. Koncem května 1945 dostavili se do tábora příslušníci sovětské armády vedeni důstojníkem, kteří podle nezjištěného klíče vybrali 70 Němců, většinou příslušníků SS, a udali, že je odvádějí, aby byli odvezeni do Ruska na práci. Němce pak odvedli směrem na Očihov a podle zpráv v místě kolujících je u lesa po pravé straně silnice na Podbořany – Očihov u polní cesty asi 150 m od lesa na poli po pravé straně polní cesty postříleli a v poli po levé straně cesty zakopali do jámy velké asi 5 x 4 m. Svědky tohoto případu zjištění nebyli. Jednomu z Němců se podle nezaručených zpráv podařilo uprchnout do lesa a pak do Německa, kde případ oznámil Mezinárodnímu Červenému kříži. Na stanici SNB v Podbořanech docházejí často dotazy po osudu jednotlivců, v nichž je mimo jiné uváděno, že byli podle získaných informací postříleni u lesa u Očihova. Stanice SNB, poněvadž jí není nic úředně známo, odpovídá zahraničním tazatelům, že se nepodařilo zjistit, co se s tou kterou osobou stalo. Podle zjištění byly na místech, kde byli postřílení Němci pohřbeni, nalezeny o Dušičkách zapálené svíčky, jichž se používá na hřbitovech, a položeno kvítí. Tyto věci byly odstraněny, aby k místu nebyla upoutávána pozornost obyvatelstva. Místo, kde jsou Němci pohřbeni, je dobře znatelné podle vyvýšeného náspu u polní cesty a propadliny. Svědky případu se nepodařilo zjistit a mezi českým obyvatelstvem asi vůbec žádní nebudou. (Hlášení Oblastní úřadovny Státní bezpečnosti v Mostě pro VII. odbor MV o exekuci provedené v červnu 1945 v Očihově v okrese Podbořany, 25. srpna 1947 Most).

6. Na půdě Spolkového národního archivu v Berlíně bylo mezitím zjištěno, že mezi oběťmi byli skutečně nacističtí funkcionáři. Náhod-

ná kontrola ukázala, že pravděpodobně sedm z devíti vybraných osob bylo členem NSDAP, mezi nimi starosta a místní vedoucí strany z Očihova. Osmý patřil podle jiných zdrojů k jednotkám SS, pravděpodobně byli mezi 68 mrtvými ještě další členové SS a SA (Süddeutsche Zeitung 19.01.2011). Josef Hasenöhrl si vzpomíná, že mezi nimi byli dva bývalí SS příslušníci, oba měli amputované nohy a šest jich bylo příslušníky SA.

7. Dle sudetoněmeckých pamětníků jsou počátky masakru v Elemetním lese spojeny se dnem 7. června 1945, kdy v hotelu „Slunce“ v Podbořanech společně popíjela skupina Čechů. Jeden z těchto mužů, jenž pocházel z Kladna, řekl přítomnému správci místní věznice, že před třemi lety ztratil v masakru v Lidicích (340 obětí) synovce, 'dej mi za to 100 Němců'. On na to: 'mám jich 68 a ty můžeš mít'. Tito němečtí obyvatelé byli odvedeni do Elemetního lesa (Süddeutsche Zeitung 19.01.2011). Zmíněným pamětníkem byl Josef Hasenöhrl, který ovšem tuto výpověď vyvrací. Dle něj byl ten opilý Čech Josef Krejza, manžel jeho sestřence, který mu později o těchto událostech detailně vyprávěl. Jeho synovec nebyl zavražděn v Lidicích, ale sestřelen anglickými letci. „Bylo tak odlečeno 68 mužů z vězení samozvanou českou revoluční gardou, jejichž velitelem byl Krejza“, sdělil Josef Hasenöhrl vydavateli této dokumentace.

8. Josef Hasenöhrl doplňuje svoji výpověď líčením z „vyhnání“, ze kterého je zde uveden zkrácený výňatek. „První vyhnání se uskutečnilo 25. června 1945 v Podbořanech, kdy byl v Kadaňské ulici sestaven první transport. Snímek ukazuje koňský potah s naloženými pytli před domem rodiny Liebl v Kadaňské ulici čp. 396, která musela opustit svůj domov. Všechny vybrané osoby obdržely 25. června instrukce, že všechna rádia, fotoaparáty, zbraně, hudební nástroje, spořitelní knížky, zlato, šperky a peněžní částky přes 50 říšských marek, stejně tak jako klíče od domu, je nutné odevzdat, a že byt či dům je s okamžitou platností zabrán státem. Dále je nutno se hlásit a shromáždit se ve 14 hodin v Kadaňské ulici s 25 kg nejpotřebnějších věcí. Můj bratranec Erich a Alfred, kteří byli s dalšími muži internováni v táboře bývalé porcelánky, obdrželi toto sdělení ve 12 hodin a museli okamžitě odejít domů, aby si mohli sbalit své věci. Každý byl doprovázen strážníkem. Já čekal v Kadaňské ulici se svojí matkou Kamillou Hasenöhrlovou (*1901) a se sestrou Irenou (*1941) tak dlouho, dokud se transport s našimi příbuznými nedal do pohybu. Nejdříve se kontrolovala jména vyzvaných osob a potom se vážil jejich majetek (ze kterého si české strážné vzaly, co se jim líbilo) a ostatní bylo naloženo na koňské potahy. Erich měl holinky, které se jednomu strážníkovi zalíbily, a musel je vyzout. Strážník je okamžitě vyzkoušel a bohužel mu pasovaly. Tak stál Erich bos v zimě. Kolem stály všude hlídky s páskami Revoluční gardy a stále komandovaly, kradly a dávaly pozor, aby nikdo neutekl. Původně se mělo jít pěšky, ale potom rozhodl jeden strážník, aby ze statku Hanla vzali žebříňáky, protože starší lidé by to nezvládli. Nyní si musejí kontrolované osoby sednout na žebříňáky a ostatní museli s malým ručním vozíkem jít pěšky. To celé začalo ve 14 hodin a skončilo po třech hodinách, když ještě svítlo slunce. Moje matka a sestra Irena šly domů do Parkové ulice 468, kde jsme byli ještě ve vlastním domě, ve kterém jsme mohli zůstat bydlet do 11 hodin 6. listopadu 1945. Potom jsme byli i my z domova vyhnáni.